

ΚΙΜΩΝ ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ¹

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

ΙΖ'.

Τέσσαρες παρήλθον μῆνες, ἀπὸ τῆς τραγικῆς ἐκείνης ἡμέρας, τέσσαρες μῆνες κατὰ τοὺς ὅποιους ὁ Φίλιππος καὶ ἡ Ἀσπασία μετ' ἀγάπης ἀδελφῶν, ἀφιερῶθησαν ὅπως ἀναστήσουν τὴν κεραυνωθεῖσαν ἐκείνην ὑπαρξίν, ὅπως περιθάψουν τὰ τέκνα του.

Ἄν ἡ ἀφοσίωσις ἢ θερμότης, ἂν ὁ πόνος καὶ αἱ φροντίδες ἀγαθῶν καρδιῶν ἐπήρουν εἰς ἀνόρθωσιν οὕτως ἐρειπωθείσης ὑπαρξέως, θὰ ἀνωρθοῦτο ὁ Κίμων.

Ἄλλὰ δὲν ἦτο ἐφικτὴ τοιαύτη ἀνάστασις. Ἄνεκτησε δὲ μόνον βραδέως, ἀτελῶς τὴν φωνήν· τὰ δεξιὰ ὁμῶς ἄκρα ἔμειναν παράλυτα· καὶ ἡ διάνοια ἐκείνη ἢ δικυγιῆς καὶ σπινθηρίζουσα ἠτόνησε καὶ κατέπεσε.

Πόσος καθ' ἐκάστην κατέβαλε τραγικὰς προσπαθείας, ὅπως ἐπιβάλῃ μικρὰν κίνησιν εἰς τὸν πόδα ἐκείνον τὸν βαρύν, τὸν μολύβδινον, ὅπως κατορθώσῃ νὰ ὑπεγείρῃ τὴν χεῖρα τὴν ἄτονον, τὴν ἀδρανῆ. Ἰσθῶς περιέρρεε τὸ πρόσωπόν του ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν ματαίων τούτων ἀποπειρῶν, κατὰ τὰς ὁποίας μάλιστα ὑπεγείρομενα τὰ ἄκρα, ἐκτελειμένος, ἐν ἀποθαρρύνσει, τὰ ἄφριε πάλιν νὰ καταπίπτουν ἀδρανῆ, μετὰ στεναγμοῦ ἀπογνώσεως.

— Ἄχ! Φίλιππε, ἔλεγε, νὰ σηκωθῶ ἤθελα, νὰ σηκωθῶ. Μῆνες τώρα κάνετε γιὰ μένα καὶ τὰ δυστυχημένα τὰ παιδιὰ μου, ὅ τι ποτὲ δὲν θὰ ἔκανε ἀδελφός, ἂν εἶχα. Ἀφήστε με νὰ πάω στὸ θεραπευτήριον. Δὲν ἐκουράσθηκα ἀκόμα ἢ καλωσύνη σας, καλέ μου Φίλιππε;

— Τί κρίμα νὰ μὰς ἀδικῆς ἔτσι, Κίμων.

— Καὶ ὅμως πρέπει νὰ πάω στὸ νοσοκομεῖον· θὰ μὲ ἀνακουφίσῃς πολὺ, ἂν μ' ἀφήσῃς. Τὰ ὄργανά αὐτά, ποὺ παίζουν ἀμέριμνα μὲ τὰ παιδάκια σου θὰ τὰ βάλουμε ἐσωτερικὰ κάπου· θὰ τὸ κατορθώσω μὲ κάποια συγκατάθεσις, ἂν ἐπιτύχουμε.

— Ἄν μὲ παρηγορῇ τίποτα σ' αὐτὴ τὴν τόση καταστροφή εἶναι, ὅτι εὐρέθηκα νὰ σοῦ δώσω ἓνα χεῖρι ἐγὼ ὁ ἀδελφός σου· καὶ μὲ δρωτῆς ἂν ἐκουραστήκαμε: Σὺ ποῦ κανένα δὲν ἀδικήσῃς ποτέ, πῶς ἀδικεῖς τώρα ἔτσι σκληρὰ ἐμας;

— Καὶ θὰ ἀδικήσῃς, ἐπίσης σκληρὰ καὶ τὰ παιδιὰ μας, προσέθεσεν ἡ Ἀσπασία, ἂν τοὺς πάρῃς τὸ Φαίδωνα καὶ τὴ Θάλειαν.

Ἄφρονος ἔσφιγγε τὴν χεῖρα των καὶ μόνον οἱ ὕψοι ὀφθαλμοί, τοὺς ὁποίους εὐγνώμονας προσήλωσεν ἐπ' αὐτῶν, ἀπήνησαν εἰς τὴν καλωσύνην των.

Ἄλλ' ἐπανήρξατο κατὰ πάσαν ὥραν εἰς τὸ αὐτὸ θέμα, ἐπανελαμβάνανε τὴν αὐτὴν παρακλήσιν, μὲ τὴν ταπεινήν, ἀλλ' ἐπιμονὴν ἰκεσίην παιδίου. Τὸ θεραπευτήριον· γιατί πολὺ ἔτσι τὸν κἀνὴ νὰ βασιανίζεσαι ἢ ἐπιμονὴ τοῦ ἀδελφοῦ του, μὲ τὸ νὰ μὴ τὸν

ἀφήνῃ νὰ τοὺς σηκώσῃ τὸ τόσο βάρος· νὰ πάῃ ἐκεῖ νὰ κατὰπέσῃ. Αὐτὴ ἢ στενοχωρία δὲν θὰ τὸν ἀφήσῃ ποτὲ νὰ γείνη καλὰ.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐν τούτοις ἐφάνη ποιά τις βελτίωσις εἰς τὴν κατάστασίν του· καὶ τότε τὰ σχέδια του ἔλαβον ἄλλην τροπήν.

— Τὸ βλέπεις, Φίλιππε, κατορθῶνω τώρα νὰ συρωμαὶ σιγὰ σιγὰ· δὲν θὰ ἔχω πλεῖα ἀνάγκη ἀπὸ τὸ θεραπευτήριον, ποῦ σὲ ἐτρόμαζε τόσο πολὺ. Τώρα τὰ παιδιὰ θὰ μποῦν ἐσωτερικὰ ὅπως εἶπαμε. Καὶ σκράντα ὀραγματῆς νὰ ἀπομεινουν ἀπὸ τὸ μισθό μου, μὲ φτάνουν νὰ τρώγω ἓνα κομματι ψωμί καὶ νὰ νοικιάσω μιὰ σκοτεινὴ τρύπα νὰ κρύψω μέσα τὴ συμφορά καὶ τὴν ἀτιμία μου.

Ἐπὶ τοῦ μισθοῦ του ὑπελόγιζεν ὁ ἄσμοιρος· οὔτε διήλθεν ἀπὸ τῆς διανοίας του ἢ σκέψις, ὅτι θὰ μείνῃ χρονίως ἀνάπηρος, οὐδ' ἔστη πρὸ τῆς φαντασίας του, τῆς ἀναγκαστικῆς ἀποστρατεύσεως τὸ φάσμα.

Ἄλλ' ὁ Φίλιππος δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ τὸν φωτίσῃ περὶ τούτου· οὐδ' ὑπόπτειεν ὁ ἀτυχῆς ὅτι εἰς τοῦ Φιλίππου τὰς ἐνεργείας καὶ τὰς παρακλήσεις ὀφείλετο, ὅτι δὲν εἶχεν ὑποβληθῆ ἀκόμη τὸ ὀλέθριον διάταγμα, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ διεγράφετο τῶν ἐλέγχων τοῦ στρατοῦ καὶ τὸ ὅποιον θὰ τὸν ἐρριπτεν εἰς τὰς ὁδοὺς ἄχρηστον ἀπόστρατον, ὅπως ἀποσυνηθῆ ἐν ἀνία καὶ θλίψει, σύρων τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας του ἀέργου, ἀχρήστου.

Εἶναι πάντοτε καιρὸς νὰ τὸ μάθῃ, διανοεῖτο ὁ Φίλιππος· καὶ ὅσον ἀργότερα, τόσο καλλίτερα.

— Χάρισέ μου, τῷ εἶπε, Κίμων, ἓνα μῆνα ἀκόμα. Θὰ ἦσαι ὡς τότε, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ καλὰ· καὶ τότε ἀποφασίζεις. Ἐπειτα γιατί νὰ χωριστῆς ἀπὸ τὰ παιδιὰ σου; Τί καλλίτερη παρηγορία παρὰ νὰ νοικιάσῃς ὄχι μιὰ σκοτεινὴ τρύπα, γιὰ σένα καθὼς λές, ἀλλὰ ἓνα ἀλέγρο, φωτεινὸ σπιτάκι γιὰ τοὺς τρεῖς σας, νὰ τὰ ἔχῃς κοντὰ σου πάντα τὰ παιδάκια σου καὶ νὰ τὰ βλέπῃς νὰ μεγαλώνουν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιον τῆς ἀγάπης σου;

Ναί, Φίλιππε, τὸ γνωρίζω· θὰ ἦταν τούτο δροσιὰ στὴ φλόγα τῆς καρδιάς μου. Ἐγὼ τὸ ξέρω, πῶς θὰ σύρω τὴ ζωὴ, ὅταν ἡ δυστυχία μου κλειστή μὲσα σὲ τέσσαρες τοίχους ἔρημης, σκοτεινῆς, χωρὶς νὰ τὴν φωτίζουν τὰ μάτια τῶν παιδιῶν μου, χωρὶς νὰ τὴν γλυκαίνῃ τὸ χαμόγελό τους. Ἄλλὰ γιὰ τὰ παιδιὰ μου, Φίλιππε, δὲν εἶναι τὸ ἴδιον. Ὁ πατέρας εἶναι ἄχρηστος γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸ ξεπέταμα τῶν μικρῶν του, καὶ ὅταν ἀκόμα εἶναι γερός· ὄχι σκράβαλο σὰν κ' ἐμένα. Αὐτὸ τὸ καθῆκον τὸ ἔδωσε ἡ φύσις εἰς τὴ μάνα· καὶ γιὰ τοῦτο ἡ ἀπιστη γυναῖκα εἶναι καὶ μάνα μέγαλα, γιατί ἡ ἀτιμία τῆς τὴν κἀνει νὰ ἀπαρνήται τὰ παιδιὰ τῆς. Ὅχι· ἓνας σὰν κ' ἐμέ, δὲν ἠμπορεῖ νὰ προστατεύσῃ τὴν κόρη του ἀπὸ τὸν κίνδυνον νὰ ὑμοιάσῃ τῆς μάνας τῆς. Ἐπειτα μαζί μου, μὲσα στὴν ἀτμοσφαιρά τῆς κακομοιρίας, θὰ τὰ φεύγει πάντα ἢ χαρὰ τὰ παιδιὰ μου, καὶ δὲν θὰ σκάσῃ ποτὲ τὸ χεῖλακι τους στὸ γέλοιο. Κ' ὁ Φαίδων μου καὶ ἡ Θάλεισα μου πρέπει νὰ γελοῦν· γιὰ μὲ τὰ φαρμακία, γι' αὐτὰ ἢ χαρὰ. Ὅση χαρὰ, ἐννοεῖς, ἠμποροῦν νὰ ἴδουν παιδιὰ ὀρφανεμένα ἀπὸ τὴ μάνα

¹ Ἴδε σελίδα 323.

καὶ μὲ πατέρα παραλυτικό. Ἀλλὰ τοῦλάχιστον δὲν θὰ τοὺς παγώνει τὸ χαμόγελο στὸ στόμα ἢ θά μου, θὰ βροῦν συνομιλήκα, θὰ τρέχουν στὸ περιβόλι τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, θὰ τὰ χτυπάη ὁ ἥλιος τῆς παιδικῆς εὐτυχίας, ὅπου θὰ ἀπλώνεται γύρω τους καὶ θὰ ζεσταίνονται κι' αὐτὰ λιγάκι. Εἶναι κολλητικό τὸ γέλιο στὰ παιδιά, Φίλιππε. Γ' αὐτὸ πρέπει νὰ τὰ στερηθῆ ὁ πατέρας τους.

Δὲν ἀντίειπεν ὁ Βράχμας. Ἐνδομύχως συνηθάνετο καὶ αὐτός, ὅτι θλιβερά ἀνάγκη ἐπέβηκε καὶ ταύτην τοῦ μάρτυρος τὴν θυσίαν.

Παρήλθον ἐτι ἡμέραι τινές. Ὁ δὲ Φίλιππος ἤρχισεν ἤδη νὰ προδιαθέτῃ τὸν Κίμωνα εἰς τὴν ἀποστράτευσιν διὰ σκοτεινῶν ἀριστολογιῶν, αἵτινες ἤρκεσαν ἐν τούτοις διὰ νὰ γεννηθῆ φῶς εἰς τοῦ Κίμωνος τὴν διάνοιαν.

— Ἄρκει, Φίλιππε ἐννοῶ. Καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος, ὅπου ποτὲ δὲν ὑπῆρξα αἰσιόδοξος, δὲν ἤξεύρω πῶς ἐπίστεψα, ὅτι μπορεῖ νὰ ἀναστηθῆ τὸ κερκυνωμένο κορμί μου. Ἀλλὰ αὐτὸ ξέρεις θὰ ἦταν ἡ τελευταία ἀγκυρα τῶν παιδιῶν μου, νὰ δουλέψω ἀκόμα ὀλίγο, ἔπειτα ἐπίστευα, πῶς ἐκουράστηκε πλεῖα ὁ Θεός. Δὲν παραπονοῦμαι· οἱ νόμοι ἔχουν δικαίον. Τὸ βλέπω, εἶμαι ἄχρηστος. Πρέπει νὰ σκουπιστῶ ἀπὸ τὰς τάξεις, ὅπως σκουπίζονται ἀπὸ τὸ στρατῶνα τὰ φρόκαλα, πρέπει νὰ πεταχτῶ, ὅπως πετιοῦνται ἀπὸ τῆς ἀποθήκαις οἱ κουρέλιασμέναις στολαῖς, οἱ σάπιας σκελέαις τοῦ τῆς πουλοῦν γιὰ τοὺς ζητιάνους. Ἄν ἤμουν ἄλογο τοῦ στρατοῦ, θὰ μὲ ἐτουρέκιζαν, ὅπως τουφεκίζουν τὰ σακάτικα ἄλογα, τοῦ δὲν κάνουν πλεῖα οὔτε γιὰ τὴ δημοπρασίαν. Πῶς τὰ ζηλεύω τὰ σακατεμένα τὰ παληάλογα!

Δύο μαργαρίται ἐκύλισαν ἐπὶ τοῦ παραμορφωμένου προσώπου του καὶ ἔστησαν τρέμοντες ἐπὶ τοῦ ἄδρου τοῦ λευκανθέντος μύστακος του.

Ὁ μακρὸς βίος τοῦ στρατῶνος ὁ πλήρης πικριῶν καὶ βασάνων, μὲ τὰς πικράς του περιπετείας καὶ τὰ ἀλγεινὰ ἐπεισόδια, ἀπεγυμνοῦτο καὶ ἀποκαθῆρετο ἐν τῇ μνήμῃ του ἀπὸ πάσης ὀδυνηρῆς ἐντυπώσεως καὶ δὲν ἀπέμενεν, εἰμὴ ἡ ἀνάμνησις φωτεινῆς, εὐφροσύνης ἐποποιίας. Καὶ ἤδη ἐξωθεῖται τοῦ κύκλου τῆς στρατιωτικῆς συναδελφότητος, θραύονται οἱ οικογενειακοὶ του δεσμοὶ ἐν τῇ στρατιωτικῇ οικογενεῖα, ὡς ἐθραύσθη πᾶν ὅ τι ἦτο δι' αὐτὸν στοργή, εὐτυχία, χαρὰ, καὶ ἄεργος ἐφεξῆς, μὲ τὴν ἐλεημοσύνην πεινιχρῆς συντάξεως, βάρος τῆς γῆς, θὰ σύρη ἐπ' αὐτῆς ὑπαρξίν ἄνευ σκοποῦ, βίον ἄνευ ἐλπίδων. Θὰ ἀποσυντεθῆ κατὰ μικρὸν ἐκ τῆς ἀνίας, ἥτις ἀσφαλέστερον καὶ ταχύτερον ἢ ἡ θλίψις φρονεῖει τοὺς ἀόκνους ὀργανισμούς, ὅταν καταδικασθῶν εἰς τὴν εὐρωτίαν τῆς ἐπιβεβλημένης ἀεργίας.

Συνεκλόνισε τὸσεν τὴν ψυχὴν του τῆς νέας ταύτης τραγικῆς περιπετείας του ἡ πρόψις, ὥστε πρὸς στιγμὴν ἐλησημόνησε τὰ φρικώδη τοῦ βίου του συμβάντα, ἐλησημόνησεν αὐτὰ τὰ τέκνα του, εἰς τὰ ὅποια καὶ ἀπόστρατος καὶ ἄεργος ἦτο πάντοτε ἀναγκάσιος, ἐφ' ὅσον εἶχεν ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς.

Παρεκάλεισε νὰ τοῦ φέρουν καθ' ἐκάστην τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Τὴν κατέτρωγεν

ἐναγωνίως ἀπὸ τῆς πρώτης σελίδος, μέχρι τῆς τελευταίας· καὶ ἔθραυεν τοῦ στήθους του τὰ τοιχώματα τῆς καρδίας του οἱ παλμοί· τὸσον ἔτρεμε μήπως εὕρη ἐν αὐτῇ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον οὕτως ἐπιμότως ἐζήτει.

Εἶχεν ἀκόμη δισταγμούς ὁ δεῖλαιος. Καὶ ἡ μάλλον προεγεγραμμένη ψυχὴ ἔχεται τὸσον ἐπιμότως τῆς ἐλπίδος!

Τέλος ἡμέραν τινά, καθ' ἣν τοῦ εἶχον ἀποκρύψει τὴν Ἐφημερίδα καὶ ἠρώτα ἐναγωνίως τὸν Φίλιππον ἠναγκάσθη οὗτος νὰ τοῦ ἀνακοινώσῃ τὴν θλιβεράν ἀλήθειαν. Εἶχε τεθῆ αὐτεπαγγέλως εἰς ἀποστρατεῖαν διὰ σωματικὴν ἀνικανότητα.

Θάρρος, Κίμων, τοῦ εἶπεν· εἶσαι ἄνδρας· αὐτὸ θὰ ἤρχουνταν ἀργὰ ἢ ὀγλήγωρα. Μαζί μὲ τὴ συντάξει τοῦ μετοχικοῦ, ἐγὼ σοῦ ὑπόσχομαι καὶ τὰ παιδιά σου νὰ μπουὶν ἐσωτερικά, καὶ σὺ τίποτα νὰ μὴ στερηθῆς. Ἡ θαρρεῖς πῶς ἐγὼ καὶ ἡ Ἀσπασία θὰ σὲ ἀφίσουμε νὰ σὲ τρώῃ ἡ μοναξιά; Μαζί θὰ εἴμαστε καθὲ μέρη, μαζί θὰ πηγαίνουμε ταχτικά στὰ παιδιά· καὶ ἔτσι ὁ καιρὸς θὰ κυλᾷ χωρὶς καλὰ καλὰ νὰ τὸ καταλάβῃς.

Κατέπιε λυγμόν, ἀλλ' ἐφάνη εὐσταθής· δι' ὅλης δὲ τῆς ἡμέρας ἐπαριπάτει συρόμενος ἐντὸς τοῦ ὀματίου του, βυθισμένος εἰς σιωπῆράν, εἰς ἄφωνον ὀδύνην.

Τὴν ἐπιούσαν ἐγερεθεῖς λίαν πρῶι ἐζήτησε τὰ τέκνα του καὶ κλείσας τὴν θύραν,

Παιδιά μου, τοῖς εἶπε, νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ ἐτοιμάσω τὰ στρατιωτικά μου. Θὰ ἐβγω σήμερα ἐξω μὲ μεγάλη στολή. Μὴ λέτε ἀκόμη τίποτα, γιὰτὶ δὲν θὰ μὲ ἀφήσῃ ὁ καλὸς μας φίλος νὰ ἐβγω.

Ἐθεσε μετὰ κόπου ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Φαίδωνος τὴν στολήν, ἡ ὅποια ἔφθανε μέχρι τῶν ποδῶν τοῦ μικροῦ καὶ ὀδήγησε τὴν Θάλειαν, κρατοῦσα τὴν ψήκτραν μὲ ἀμφοτέρως τὰς μικρὰς τῆς χεῖρας, νὰ τὴν καθορίσῃ. — Οὕτω τὰ δύο μικρὰ ἐκαθάρισαν τὴν στολήν, τὴν σκελέαν, τὸ πιλίκιόν του. Τῇ βοηθεία ἀμφοτέρων κατώρθωσε καταβάλλων ὑπερᾶνθρώπους ἀγῶνας νὰ ἐνδύθῃ. Ἡ μορφή του ἦτο πελιδινή· ὁ ἰδρώς ἔσταζεν ἀπὸ τοῦ μετώπου του ἐκ τῆς ἐναγωνίου προσπαθείας. Ἐδοκίμασε τότε διὰ τῆς ἀριστερῆς χεῖρός νὰ προσαρμόσῃ ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸν σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος, ἀλλ' ἔτρεμεν ἡ χεὶρ του καὶ ἡ μικρὰ Θάλεια, ἐγειρομένη ἐπὶ τῶν ποδῶν τῆς τὸν προσήλωσε διὰ καρδίας.

Ἐνῶ δὲ ὁ Φαίδων προσεπάθει νὰ πορπίσῃ διὰ τελευταίαν φοράν τὸ ξίφος εἰς τὸ λειπόσαρκον σῶμα τοῦ πατρός του, εἰσῆλθεν ὁ Φίλιππος.

Ἡ καρδία του συνετριβῆ ἐπὶ τῇ θῆα τοῦ τραγικοῦ ἐκεῖνου στολισμοῦ. Ἐνόμισεν ὅτι παρεφρόνησεν ὁ φίλος του.

— Παράξενεύεσαι, τῷ εἶπεν ἀλγεινῶς μειδιῶν, καλέ μου Φίλιππε. Θὰ μού τῇ συγχωρέσῃς αὐτὴ τὴν τελευταία μου ἀδυναμία. Ἡθόλησα νὰ γείνω ἀκόμη μία φορά στρατιώτης καὶ θὰ μὲ βοηθήσῃς σὺ· θὰ στείλῃς νὰ μοῦ φέρῃς μίαν ἄμαξάν· καὶ ἐκεῖ στὴν ἀνάφορὰ πῶ θὰ ἦναι ὅλοι μαζωμένοι θὰ πάω νὰ σφίξω τὸ χεῖρι τῶν συναδέλφων· καὶ ἔπειτα, θὰ μῶ τελευταία φορά στὸ στρατῶνα, νὰ ἀποχαιρε-

τήσω τὸ λόγῳ μου· γιατί, νὰ ξέρης, μὲ ἀγαποῦσαν πολὺ στὸ λόγῳ μου, Φίλιππε.

Ὁμίλει οὕτω, συγκεκομμένως, πνιγόμενος ὑπὸ τῶν λυγμῶν. Κρίσιμος δὲ ἦτο ἡ θέσις τοῦ Βράγκκα. Ἦθελε πάσῃ δυνάμει νὰ ἀποτρέψῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ γελοῖον, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐξηγηθῇ πρὸς αὐτόν· ἤννοει, ὅτι εἰς ἣν ἤθελε παρουσιασθῆ κατὰστασιν ὁ ἀτυχῆς φίλος του μετὰ τὰ συμβάντα, τὰ ὅποια τὸν ἐπληξάν, πολλοὶ ὀφθαλμοὶ θὰ ὑγρανθοῦν ἐπὶ τῇ θέᾳ του ἐκ συγκινήσεως, ἀλλὰ πλείοτερα χεῖλη θὰ διασταλοῦν εἰς μειδιᾶμα ἐμπαιγμοῦ.

— Σὲ ἀγαποῦσαν καὶ θὰ σὲ ἀγαποῦν πάντοτε. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἀγαποῦν σέ; Ἀλλὰ ἀργότερα, Κίμων, ἀργότερα τοὺς βλέπεις. Νὰ δυνάμωσῃς ὀλίγον. Τώρα εἰς τὴν πρώτη σου ἀνάρρωσι θὰ σὲ σκοτώσουν αὐταὶ αἱ συγκινήσεις. Γιὰ χάρι μου ἀνάβαλέ το ὀλίγαις ἡμέραις αὐτό σου τὸ σχέδιο.

Ἀλλὰ μεθ' ὅλα ὅσα ἐπροφασίζετο, μὴ δυνάμενος νὰ τῷ ἐξηγήσῃ τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, διὰ τὴν ὅποιαν τὸν ἀπέτρεπε, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν μεταπίσει. Ὡς παιδίον εἶχε προσηλωθῆ μετὰ πείσμονος πόθου εἰς τὴν ιδέαν του ταύτην.

Καὶ συρόμενος, καταβάλλων ὑπερανθρώπους προσπάθειας νὰ σταθῇ εὐθυτενῆς, εἰσῆλθε τὸ πρῶτον ἡδὴ μετὰ τὴν μακρὰν νόσον του εἰς τὴν αἵθουσαν τῆς οἰκίας.

Μέγας καθρέπτης ἦτο τοποθετημένος ἀκριβῶς ἀντικρὺ τῆς εἰσόδου, εἰς τὸν ὅποιον ἀκουσίως κατωπρίσθη ὀλόκληρος.

Ἔστη ἐνεὸς ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς εἰκόνας του. Ἐνόμισεν, ὅτι ὀραπέτης τοῦ τάφου, πτόμα ἐν ἀποσυνθέσει λησμονηθὲν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης εἶχεν ὑπεργερθῆ φέρον τὴν μεγάλην στολὴν καὶ τὰ διάσημα. Ἡ μορφή του ἦτο πελιδὸν ἢ μὲ ἐρυθροκυάνους πλάκας, ἐγκατεσπαρμέναι· αἱ σάρκες τῶν παρεῖων ἐκρέμαντο μὲ τὸν φυνεῖτα ἀδρὸν, τὸν λευκὸν πώγωνα ὡς θύσανοι, καὶ ἐκολποῦντο μετὰ τῶν χελέων κατὰ τὴν ἐπίπονον ἀναπνοήν, ὡς ἰστία. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἐσβεσμένοι, νωθροὶ· τὸ στόμα διεστραμμένον, διευθυνόμενον πρὸς τὸ ἀριστερὸν οὖς, ὁ ἀριστερὸς ὀφθαλμὸς καμμύων ἐκ τῆς νευρικῆς συσπάσεως. Ταῦτα ἀπετέλουν ἐν ὄλῳ τραγικὸν μορφοσμὸν γελωτοποιοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐντύπωσις καθίστατο ἀλγεινότερα, ἐνεκα τοῦ σκιαζόντος τὸ πρόσωπόν του λοφωτοῦ πιλικίου. Καὶ ἡ κεφαλή αὐτὴ ἐκλινεν ἐπὶ τοῦ στήθους πρὸς ἀριστερά, ὡς ἂν εἶχεν κατεαγῆ οἱ σπόνδυλοι τοῦ αὐχένος, τὸ σῶμα του ἔτρεμεν, ὡς οἰνόφυλλος, μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα αἰωρουμένην, ἀδρηνῆ, μὲ τὸν καρπὸν, καὶ τὴν παλάμην αὐτῆς διεστραμμένα πρὸς τὰ ἔσω, μὲ τοὺς δακτύλους σπασμωδικῶς κυρτωμένους.

Ὅ,τι δὲν κατῶρθωσαν τοῦ Φιλίππου αἱ προτροπαί, τὸ κατῶρθωσεν τότε τῆς ἀθλιότητός του ἡ θέα. Ἐπεσεν ἐπὶ καθίσματος συνεχόμενος ὑπὸ λυγμῶν καὶ ἐναγκαλιζόμενος μετὰ κόπου τὰς κεφαλὰς τῶν τέκνων του.

— Γιὰ τελευταία φορά, εἶπε, γλυκὰ μου παιδιὰ, βλέπετε τὸν πατέρα σας στρατιώτη, μὲ αὐτὴ τὴ στολὴ τὴν τιμημένην. Νὰ πῶ τὴν ἀλήθειαν· καὶ ἄλλη μιὰ φορά ἀκόμα θὰ τὸν ἰδῆτε γλῆγωρα, ἐν

θυμηθῶν νὰ μοῦ τῆ φορέσουν. Καὶ τώρα παμε μέσα νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ τὰ πετάξω ἀπὸ πάνω μου· ἄλλαξα γνώμη καὶ δὲν θὰ πάω πουθενά, παιδιὰ μου.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας τῇ ἀρωγῇ τοῦ Φιλίππου Βράγκκα ἡ μικρὰ Θάλεια ἐτοποθετήθη ἐσωτερικῆ εἰς τὸ Ἀρσάκειον· ὁ Φαίδων εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον τοῦ ***. Εἶναι πολὺ φίλος του ὁ διευθυντής, τοῦ εἶχεν εἰπῆ ὁ Φίλιππος, καὶ διὰ τοῦτο ἐδέχθη τὸν Φαίδωνα ἀντὶ τοῦ τρίτου τῶν συνήθων τροφείων. Καὶ τὸ εὐτύχημα εἶναι, προσέθεσεν, ὅτι θὰ μείνουν ἔτσι χωρὶς ν' αὐξήσουν ὅσο νὰ τελειώσῃ μὲ τὸ καλὸ τὸ παιδί καὶ τὴν τελευταία γυμνασιακὴ τάξι.

Τὸ ἀληθές ἦτο ὅτι τὰ ὑπόλοιπα κατέβαλλε κρυφίως ὁ Φίλιππος, ἐπιστήσας τὴν προσοχὴν τοῦ διευθυντοῦ, ὅπως ποτὲ μὴ μάθῃ τοῦτο ὁ πατήρ τοῦ Φαίδωνος.

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν εἶχε παρ' ἐαυτοῦ ὁ Κίμων τὸν Φίλιππον καὶ τὴν καθ' ὅλα ἀξίαν αὐτοῦ γυναῖκα του, εἶχεν ἔρεισμα ἐν τῇ καταπτώσει, παραμυθίαν ἐν τῇ ὀδύνῃ. Τὸ βάλσαμον φιλίας οὕτω δεδοκιμασμένης ἐπράυνε τὰς πληγὰς του.

Ἡ τύχη ὅμως ἠθέλησε νὰ τῷ ἀφαιρέσῃ καὶ ταύτην τὴν παραμυθίαν. Ὁ Φίλιππος Βράγκκας μετετέθη εἰς τὴν φρουρὰν τῆς Κερκύρας.

Καὶ ὅταν ἀναχωρῶν τὸν ἐσφιγξεν ἐπὶ τῆς καρδίας του ὁ Φίλιππος, ὅταν ἡ Ἀσπασία καὶ τὰ τέκνα τῶν δακρύβρεκτοι τὸν ἐνηγαλιόθησαν, τότε ἡ ἀποθάρρυνσις ἐκυριάρχησε τελείως τῆς ψυχῆς του. Τὴν καρδίαν του περιέσφιγξεν ἀθυμία καὶ ἀτολμία λειπόψυχος. Εἶδε περὶ ἐαυτὸν κύκλον μέλανα κενοῦ, κύκλον ἐρημίας ἀπεριόριστον, ὡς ὁ ὀρίζων τῆς ἐρήμου, τὸ ὅποιον αὐτὸς καὶ τὰ τέκνα του ἦσαν τὸ κέντρον.

Ἐφρεθεῖτο τὴν κοινωνίαν, τοὺς ἀνθρώπους, τὸ πᾶν· κατέπεσεν εἰς δειλίαν ταπεινὴν.

Οὐδένα πλὴν τῶν τέκνων του ἠθελε νὰ βλέπῃ πλέον καὶ ἔκρυψε τὴν ὀδύνην του εἰς ἐλεεινὸν οἰκίσκον ἐν στενῇ ἀδιεξόδῳ τῆς παλαιᾶς πόλεως, ὑπὸ τῆς Ἀκροπόλεως τοὺς πρόποδας.

ΙΗ'.

Ὅταν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἶχε διέλθῃ ὁσιν γαλήνης καὶ χαρᾶς, ἐν τῇ ἀνωφελῇ εὐτυχίᾳ τοῦ οικογενειακοῦ βίου, ἠρέσκετο νὰ ἐκδράμῃ πολυλάκις εἰς τὰ περίχωρα, εἰς τὸ Γουδῆ ἰδίως· νὰ διέρχεται ἐκεῖ τὴν ἡμέραν μετὰ τῆς γυναικὸς του, τῶν τέκνων, τοῦ ἀγαπητοῦ του θετοῦ υἱοῦ.

Τῷ ἠρέσκε πολὺ ἡ ἡμερία καὶ ἡ γαλήνη τῆς θέσεως ἐκεῖνης· καὶ αἱ ἡμέραι αὐταὶ ἦσαν ἡμέραι εὐτυχεῖς· καὶ διέρρεον ἡμέρα ἐν γλυκείᾳ βέμβῃ, ὡς διέρρεε τῆς ἐκεῖ κρήνης τῆς θολωτῆς τὸ διαυγές ὕδωρ.

ὑπὸ τὴν σκιὰν πυκνοφύλλου λεύκης, παρὰ τὸ μικρὸν ἀγροτικὸν ξενοδοχεῖον, τοῦ ὁποίου τὴν χθιμαλὴν στέγην ὑπερκαλύπτουν αἱ μωρεαὶ καὶ τὸν μικρὸν κῆπον πλαισιούσι φράκται πικνοὶ βόδων, παρετίθετο τὸ λιτὸν πρόγευμα τῆς εὐτυχισμένης οικογενείας· τὰ μικρὰ κατόπιν συνέπλεκον τὰς ἐξ ἀνθέων τοῦ ἀγροῦ ἀνθοδέσμας τῶν, ἔτρεχον κατόπιν

τῶν χρυσαλλίδων, ἐλικνίζοντο εἰς τὰς ἀπὸ τῶν ὑψικόμενων λευκῶν ἠρτημένους αἰώρας καὶ αὐτὸς ἦτο εὐτυχής, ὡς τελείως εὐτυχής, διηγούμενος μετὰ παιδικῆς φλυαρίας τὸ παρελθόν του, τὰς μετὰ ληστῶν συμπλοκάς του, τὰ ἐπεισόδια τοῦ ἐμφυλίου πολέμου τῆς Ναυπλιακῆς ἐπαναστάσεως, τὰς περιπετείας τῆς σκληρᾶς καὶ ἐπιμόχθου σταδιοδρομίας του· καὶ ἀπὸ τῶν ἀναμνήσεων μετέπιπτεν εἰς τὰ ὄνειρα τοῦ μέλλοντος τοῦ Νίκου του, τοῦ Φαίδωνος, τῆς Θαλείας, ὄνειρα χρυσαὰ τὰ ὅποια ἐξύφαιναν ἢ φαντασία του, φωτιζομένη καὶ θερμαινομένη ὑπὸ τῆς στοργῆς. Τὶ λαμπρὸν ποῦ θὰ ἦναι τὸ μέλλον τοῦ θεοῦ υἱοῦ του, τόσον νέου ἀξιώματικῶς, μορφωμένου, τελείου, διότι ἦτο τέλειος ὁ σκορπίος ἐκεῖνος πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς ἢ ὅποια τὸν ἐλάτρευε. Καὶ ὁ Φαίδων θὰ γείνη νομομαθής, δικαστῆς διακεκριμένος, ὡς ὁ πάππος του, καὶ ἡ Θάλεια καλὴ οἰκοδέσποινα, ἀφοσιωμένη μητέρα. Καὶ αὐτὸς καὶ ἡ γυναῖκά του θὰ γηράσουν εὐτυχισμένοι· καὶ τὴν οὖσιν τῆς ζωῆς τους θὰ τὴν φωτίξῃ καὶ θὰ τὴν θερμαίνῃ ἢ εὐτυχία τῶν τριῶν τούτων ἀγαπημένων ὑπάρξεων.

"Ὅλα αὐτὰ τὰ ὄνειρα τὰ διέλυσεν ἡ συμφορὰ, τὰ ἐξηνέμωσεν ἢ προδοσία.

Καὶ ἀπέμεινεν αὐτὸς τὸ ἔμφυχον ἐρείπιον, ἡ ἀπορκαθθεῖσα καρδιά, τὸ κεραυνωθὲν σῶμα, ἡ ἡμισθεσθεῖσα διάνοια καὶ μετ' αὐτοῦ δύο παντέρημα ὄφρανα.

Κυριακὴν τινα τοῦ Μαΐου, ἀνεπόλησε μίαν τῶν εὐτυχῶν ἐκείνων ἐκδρομῶν. Κατὰ σύμπτωσιν παρὰ ὁδὸν ἦτο ἐπέτειος τῆς τελευταίας εἰς τὴν ἐξοχὴν μεταβάσεώς του.

Ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει ταύτῃ, τὸν κατέλαβε πόθος ἀκατάσχετος νὰ παραλάβῃ τὰ τέκνα του, νὰ μεταβῇ ἐκεῖ νὰ ἐνθυμηθῇ, νὰ ἀναπολήσῃ· εἶδ' ἂν νὰ βροιάσῃ πικρὰς συγκινήσεις νέου ἄλγους, νὰ καυτηριάσῃ διὰ τῆς πεπυρακτωμένης σφραγίδος τῆς ἀντιθέσεως σθεσθείσης εὐτυχίας πρὸς ἀπελπι παρὸν, τὰς αἰμασσοῦσας τῆς καρδίας του πληγὰς.

Εἶναι παρὰ ὁδὸς ἡ ἔφεσις αὕτη τῶν ταλαιπωρημένων καρδιῶν, τῶν ἀνευ χαρᾶς, τῶν ἀνευ ὀνείρων, ἧτις ὠθεῖ αὐτὰς εἰς τὴν ἐπιδιώξιν τῆς ἀλγεινῆς ἡδονῆς τῶν ἀναμνήσεων νεκρωθείσης εὐτυχίας, ὁ σθεστος πόθος νὰ ὀξύνουν τὸ ἄλγος των, νὰ ἀκονίζουσαν τὴν ὀδύνην των. Διατί πλανῶνται μετὰ τῆς ἐπιμονῆς εἰς τοῦ παρελθόντος τὴν σιωπηλὴν, τὴν ἀλγυμῆραν ἔρημον; Διατί ἀνασπῶσι τὰς πλάκας, διατί ἀνασκάπτουσαν τὸ γῶμα τοῦ κοιμητηρίου, ὅπου ὑπνώττουσαν αἱ ἀναμνήσεις ἀποπτώσεως χαρᾶς; Ἄγνοῶ, ἀλλ' οὕτω συμβαίνει. Ἡ ὀδύνη ἀντλεῖ παραμυθίαν παρενθέτουσαν πρὸ τοῦ παρόντος τοῦ ἀπέλπιδος τὸ πέπλον τῶν θαυρῶν τὰ ὅποια βέουσαν ἐπὶ τῇ ἀναπολήσει εὐτυχῶς παρελθόντος. Καὶ παρενόησε τὴν καρδίαν τὴν ἀνθρωπίνην ὁ Δάντης, ὅταν λέγῃ διὰ τοῦ στόματος τῆς Φραγκίσκας του ὅτι δὲν ὑπάρχει πικροτέρα ὀδύνη, ἢ εὐτυχῆς ἀναμνήσεις ἐν ἡμέραις θλίψεων¹. "Ἄν ἦτο τοῦτο ἀληθές

διατί τῆς ὑπηγόρευσε τὴν μελωδίαν ἐκείνην τὴν ἄρρητον εἰς τὴν ἀφήγησιν τῆς ἡδυτάτης φρίκης τοῦ πρώτου της φιλήματος; ¹ "Ὅχι· ἀντλεῖ παραμυθίαν ὁ τυφλὸς ὁ πλέων ἐν τῷ μελανῷ πελάγει τοῦ σκότους, ὅταν ἀναμνηθῆσεται τῶν χρυσοῦν κυμάτων τοῦ φωτός· καὶ ἐν τῇ ψυχρᾷ σποδῷ τοῦ παρόντος εἶναι ἐπίσης παρήγορος ἢ ἀνεύρεσις σπινθηρῶς παρελθούσης εὐτυχίας. Διὰ τοῦ νηπενθοῦς φαρμάκου τῶν εὐφροσύνων ἀναμνήσεων ζητεῖ νὰ ἀποσείσῃ ἢ ὀδυνωμένη ψυχὴ τὰς σιδηρᾶς πέδας τοῦ οἰκτροῦ παρόντος, μετὰ τὰς νύκτας τὰς ἀνευ ἐλπίδων, μετὰ τὰς ἡμέρας τὰς ἐστερημένας φωτός.

Ἐπὶ τοιούτων ἐλαυνόμενος αἰσθημάτων ὁ Κίμων λίαν πρῶτ' ἔσυρε τὰ κεκμηκότα βήματά του πρὸς τὴν γαλήνιον ἐκείνην ἐξοχὴν, βραδέως, ἐπιμόχθως, μετὰ ἀλλεπαλλήλους σταθμούς ἀναπαύλας ὀδηγῶν τὰ μικρὰ του, τρελλὰ ἐκ χαρᾶς διὰ τὴν ἀνέλπιστον εὐτυχίαν. Ἀπαιτοῦνται τόσον ὀλίγα πράγματα διὰ νὰ γείνουσαν εὐτυχισμένα τὰ μικρὰ!

Τὸ Γουδὶ δὲν ἦτο τότε ἡ ἀύχμηρὰ ἔρημος τῆς σήμερον. Δὲν εἶχεν ἀφαιρεθῆ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ζωὴ του, τὸ ὕδωρ ὀηλαδῆ τὸ ἄφθονον, τὸ ὅποῖον διήρχετο ἐκείθεν ἐκκινουσαν ἀπὸ τῶν στέρνων τοῦ Ἰμμηττοῦ, καὶ τὸ ὅποῖον ἔτρεψαν σήμερον εἰς ὑψηρεσίαν τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου. Ἡδὴ ἐστείρευσε ἡ κρήνη· τὰς ὑψικόμενους, τὰς ὑπερηφάνους λεύκας νεκρωθείσας κατέρριψεν ὁ πέλεκυς, ὁ κῆπος ἀπεχερσώθη καὶ δὲν ἀνθεῖ πλέον ἢ βροδὴ, καὶ ξηροὶ μέλανες κορμοὶ, μήπω ἀποσπασθέντες μαρτυροῦσαν, ὅτι πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ζεῖδωρον τὸ ὕδωρ τὸ κρυσταλλίνον ἐσκορπίζεν ἐκεῖ τὸ σφρίγγος θαψιλοῦς βλαστήσεως.

Τοιοῦτον ἦτο εἰσέτι τὸ τοπίον τὴν ἐαρινὴν ἐκείνην ἡμέραν.

Παρὰ τὴν γθαμαλὴν, τὴν θλωπὴν κρήνην, τὴν ὅποιαν πλαισιουσαν τὰ βρύα, καὶ ἀφ' ἧς χρυσοπράσινα αἰωροῦνται τριχοειδῆ φίλυδρα φυτὰ, ὑψικομοὶ, σφριγηλαὶ ἐγείρονται ἔτι αἱ λεῦκαι καὶ ὑπὸ τὸ φίλημα τῆς αὔρας τοῦ ζεφύρου τῆς νεκρωτικῆς, τῆς ἐκλυούσης εἰς ῥέμβην ἡδέϊαν, ὑποφρίσσει τὸ φύλλωμα τὸ πυκνὸν καὶ πάλλονται τὰ βαθυπράσινα, τὰ ἀργυροπέταλα φύλλα. Ὀλίγον παρέκει πυκνὸν ἀλσύλιον πευκῶν ἀποκρύπτει τὸν ἐρημικὸν ναῖσκον τοῦ ἀγίου Θωμᾶ, ἐνῶ ὁ ζέφυρος διεισδύων ἐμφυσᾷ τὸ μινύρισμα τὸ θρηνώδες προσόμοιον πρὸς ἀπαλόν, μελαγχολικὸν μέλος πλαγιαύλου. Ἀποτέρω ἐξελίσσονται κυματοειδῶς οἱ γήλοφοι, ποῦ μὲν πρᾶσινοι, ποῦ δὲ ἰόχροες καὶ λευκάζοντες ἐκ τῶν διηθησιμῶν θύμων καὶ ἀσφοδῶλων μέχρι τῶν κρασπέδων τοῦ Ἰμμηττοῦ, ὅστις πλαισιεῖ τὸ τοπίον τὸ πλῆρες ἡδύτητος καὶ γαλήνης πολυχρωμοῦ, ἀβρός, μετὰ τὴν ὀρόσον λαμπυρίζουσαν, ὑπὸ τὰς πρωϊνάς ἠλιακὰς ἀκτῖνας, ὡς πλάκας ἀργυραὶ, μετὰ τοὺς χρυσαίζοντας τοὺς ἰσθαφεῖς βράχους του, τοὺς ὁποίους στέφει ἐνιαχῶ ἀραιὸς ὁ κυανοῦς καπνὸς τῶν ποιμνιοστασιῶν.

Ἐπερείδων τὰ νῶτα ὁ παραλυτικὸς ἐπὶ κορμῷ

¹ . . . . . Nessun maggior dolore,
Que ricordasi del tempo felice
Nella miseria. . . . .

¹ Quando leggemo il disiato riso
Esser baciato da cotanto amante,
Questi que mai da me non fia diviso
La bocca mi bacio tutto tremante.

ἐλαίαι προσβλέπει ἐν ἀφαιρέσει, ἐν ἀριστείῳ τοῦ πόνου του καρῶσαι τὴν ἐαρινὴν ἀφύπνισιν τῆς φύσεως. Παρακολουθεῖ χωρὶς νὰ τὰ βλέπη τὰ διαφανῆ, τὰ λευκὰ νεφίδια τὰ ὁποῖα προσφύουσιν τοῦ Ἰμηττοῦ τὴν κορυφὴν, καὶ ἀναστρεφόμενος τὰς ἀναμνήσεις του ἔχει ἀποῦσαν τὴν ψυχὴν, νεκρωμένας τὰς αἰσθήσεις, ἀδρανῆ τὴν διάνοιαν εἰς ἀντίληψιν τοῦ φαιδρῶ πανοράματος. Μάτην ἐξελίσσουν τὸν πράσινον αὐτῶν τάπητα τὰ λήια, ἐλαφρῶς κυματίζοντα ὑπὸ τῆς αὔρας τὸ φίλημα καὶ στεφόμενα ὑπὸ παλμῶδους λάμψεως φωτός· μάτην λευκόχρυσα κύματα περιπτταμένων χρυσαλλιδῶν, τὰς ὑποίας προσωθεῖ ἡ αὔρα, σκορπιζόντων ἀνωθεν αὐτῶν τὸ σφρίγγος τῆς ἐφημέρου ζωῆς των, τὴν τρυφερότητα τῶν πλανήτων ἐρώτων των. Καὶ ὁ ἀρίστος βόμβος τῶν μελισσῶν ἀπομυζόντων τῶν ἀλαδάνων, τῶν θύμων καὶ τῶν ἀσφοδέλων τὸ ἄρωμα τὸ ἀβρόν δὲν πλήττει τὰ ὄτα του. Καὶ δὲν βλέπει τὸν κορυθαλόν, ὅστις ἀνιπτάμενος καθέτως, ὡς πύραυλος, ἀφανῆς ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ αἰθέρος τονίζει ὕμνους εἰς τὸν ἔρωτα καὶ τὴν ζωὴν· οὐδὲ τερετίζουσι αὐτὸν φαιδροὶ ἀπὸ τοῦ βάθους τῶν πυκνῶν θάμνων ὁ σπίνος καὶ ἡ ὑπολαίε.

Ἦλθεν ἐν τούτοις ἡ ὥρα τοῦ προγεύματος.

Προσεποιήθη χάριν τῶν τέκνων του, ὅτι ἔτρωγε, ἐνῶ μόλις ἤγγισε τὴν τροφὴν σιωπηλός, ἐν διηνεκεῖ βέμβη. Ἐνῶ ἔπαιζον ἀκάματα τὰ μικρά, αὐτὸς εἰσέπνεε τὴν μελαγχολικὴν γαλήνην τοῦ περιβάλλοντος, καὶ τὸ δάκρυ ὑποτρέμων ἐκυλιόθη ἐπὶ τοῦ ψαροῦ τοῦ ἀδρῶ, μύστακός του.

«Τὶ εὐτυχισμένους ἔλεγε στένων, ὑποῦ ἐνόμιζα, πῶς ἦμουν. Τὶ ὠραῖο ποῦ ἦτον αὐτὸ τὸ ὄνειρο νὰ τρέξῃ ἡ ζωὴ ἡσυχῇ, γλυκειά, ζωὴ ἀφιερωμένη ὅλη στὴν ἀγάπη καὶ στὴν εὐτυχία τῶν ἰδικῶν μου. Τὶ πολὺ δὲ πρᾶγμα ποῦ ἐξήτησα κ' ἐγὼ! Εἶχα νομίσαι πῶς ἐβροῆκα λίγο ἴσκιον, λιγὴ ὀρεσιά στὸ τέλος· καὶ εἶχα κάμει πολὺ ὄρομον, πολὺ, μέσα στὴ μεγάλη ἔρημο τῆς ζωῆς τοῦ μοναχοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ἀγάπησα τόσο καὶ ἔκαμα τόσο καλῶ, ποῦ ἐπίστεψα πῶς μοῦ χωροῦσε στὸ τέλος ὁ Θεὸς αὐτὸ τὸ ξεκούρασμα. Εἶδες ἐκεῖ! Ἐκάνα τὸ λογαριασμὸ χωρὶς νὰ θυμηθῶ πῶς ὁ καθέννας ἔχει τὴ μοῖρά του γραμμῆνη, καὶ ὅτι ἔγραψε ἡ μοῖρα θὰ γείνη, πάντα θὰ γείνη· κανεὶς δὲν τὴν ἐξέφυγε ποτέ. Κ' ἐγὼ ποῦ τὰ εἶδα τὰ χάδια τῆς ἀπὸ τὰ μικρά μου τὰ χρόνια, νὰ τὸ ξεχάσω, νὰ ἀνοιξῶ τὴν ἀγκαλιὰ μου στὴν ἐλπίδα, νὰ ἀπλώσω τὰ χέρια μου στὴ χαρὰ!

Ἐνῶ δὲ ὁ κυματώδης σάλος τῶν σκέψεων τούτων ἐπληττειν ἀπαύστως τὰ κεκηκῶτα, τὰ σεσαθωμένα τοῦ ἐγκεφάλου του τοιχώματα, ὁ Φαίδων καὶ ἡ Θάλεια ἐσκόρτων, ἐπήδων, ἐγέλων τὸν ἡχηρόν, τὸν φαιδρὸν γέλωτα τοῦ ἔαρος τῆς ζωῆς, ἡ κωνηγοῦντα χρυσαλλιδας ἡ λιανιζόμενα εἰς τὰς αἰώρας μετ' ἀνεφύλου παιδικῆς χαρᾶς.

Καὶ ἡ Θάλεια στρέφουσα πρὸς τὸν πατέρα τῆς καὶ θωπεύουσα διὰ τῶν μικρῶν χειρῶν τῆς τὰς μαρκαμένας παρεάς του.

— Μὰ γιὰ ιδέες, πατέρα, τί γλυκειά, τί ὡμορφῆ ποῦ εἶνε ἡ ἀνοιξί, μετὰ τὰ λουλούδια, μετὰ τῆς πεταλοῦδες, μετὰ τὰ πουλάκια!

— Ναι, παιδί μου, ὡμορφῆ εἶνε ἡ ἀνοιξί, χρυσὸς ὁ ἥλιος, γλυκὸ τὸ φῶς, μὰ ὄχι καὶ ὅταν ἔχη κανεὶς τὸ χειμῶνα καὶ τὸ σκοτάδι στὴν καρδιά.

Καὶ τὰ μικρά ἐσίγησαν αἰσθανθέντα μυχιχίτατα τὴν βαθεῖαν ἐκείνην πατρικὴν ὀδύνην, χωρὶς νὰ τὴν ἔννοσῶν.

Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον ἀνιλεῆς ἡ μοῖρα ἔθεσεν εἰς τὸ στόμα τῆς ταλαιπώρου κόρης ἐν ἀγνοίᾳ τῆς λόγους, οἵτινες ἐκορύφωσαν εἰς λύσσαν τὴν ἀπόγνωσιν τῆς αἰμασσοῦσης ἐκείνης ψυχῆς.

— Θυμάσαι, Φαίδων, πέρυσι ποῦ ἐκωνηγοῦσα νὰ πιάσω ἐκείναις τῆς ἄσπραις πάππαις καὶ γλιστηρῆς; θυμάσαι πῶς ἐλάιγα πεσμένη στὰ βράτα τὰ ἀγκυλωτὰ καὶ ἔτρεξε ἡ μακαρίτισσα ἡ μητεροῦλα μας μετὰ τὸ Νίκο μας καὶ μετὰ σήκωσαν: Ἀλήθεια, πατέρα μου, γιὰτὶ δὲν ἔρχεται πλεῖα νὰ μὰς βλέπη καμμιά φορὰ ὁ Νίκος μας, γιὰτὶ δὲν τὸν πῆρες σήμερα μαζί μας, τὸν καλὸ μας τὸ Νίκο;

Αἱ φράσεις αὗται ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ ἀθῶου τέκνου του, ἐνοῦσαι ἐν μνημοσύνῃ στοργῆς τὰς οὐο βδελυρὰς ἐκείνας ὑπάρξεις, ὑπῆρξαν διὰ τὸν δυστυχῆ τοῦτον ὅτι ἡ ὀθόνη ἡ ἐρυθρά, τὴν ὁποῖαν ἐπισείουν πρὸ τοῦ ἀσθμαίνοντος ταύρου· λαμπτῆρ ἐρυθροῦ συγκεντρωτικοῦ φωτός, τὸ ὁποῖον αἰφνιδίως, ἀσυνειδήτως ἔρριψεν ἄπλετον ἡ μικρὰ ὄρφανὴ ἐπὶ τῆς ἀρορήτου θέας ἐκείνης εἰκόνας, ἥτις ἐπὶ τοῦ σκοτεινοῦ ἐδάφους τῆς μαύρης του μοῖρας ἀπεικόνιζε τὸν πατροκτόνον ἐκείνον καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ἔνοχον ἐν ἀπαίσιῳ βδελυροῦ ἔρωτος ἐναγκαλισμῶ. Καὶ ἡ εἰκὼν αὕτη τῆς κολάσεως ἀπετυπώτο ἐπὶ τῆς ταλαιπωρημένης καρδίας του, ὡς ἐπὶ πλακὸς φωτογραφικῆς, μετὰ τοῦ ἀνηκέστου ἄλγους μετὰ τῆς ἀφράστου ὀδύνης τῆς πρώτης στιγμῆς, καθ' ἣν ἡ ἀνηλεῆς χεὶρ τῆς εἰμαρμένης εἶχεν ὑπεγείρει τὸν καλύπτοντα αὐτὴν πέπλον.

Χεῖμαρροι αἵματος ἀνῆλθον ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ οἰ ὀφθαλμοὶ ἐξήστραψαν, καὶ τρόμος λύσεως διέθεε τὸ σῶμα τὸ παράλυτον· καὶ προσβλέπων βλοσυρῶς, ἀγρίως τὴν ταλαιπώρον κόρην τὴν ἤρπασε βαναύσως ἀπὸ τοῦ καρποῦ τῆς χειρός· καὶ συνθλίβων καὶ σείων αὐτὴν μετὰ νευρικῆς δυνάμεως ἐμυκάτο, ἐνῶ σιέλοι διέφρευγον ἐκ τῆς γωνίας τοῦ διεστραμμένου στόματος του.

Θὰ σιωπήσῃς, θὰ βουβαθῆς, καταραχίμενο;

Τότε ἡ μορφή τῆς μικρᾶς Θαλείας μετὰ τοὺς ὀφθαλμούς ὑπὲρ μέτρον ἀνοικτούς, ἀπλανεῖς, ἐξέφρασε πρὸς στιγμὴν ἀπορίαν, κατὰπληξιν, τρόμον, καὶ μετὰ σύσπασιν τῶν μυῶν τοῦ προσώπου προδίδουσαν ἀνέκφραστον ἄλγος, ἐξερράγη αὕτη εἰς λυγμούς, σπαρακτικούς λυγμούς, διὰ μέσου τῶν ὁποῖων ὠλόλυξεν.

— Ἀχ! Μὰ τί σοῦ ἔκαμα, πατέρα μου;

Ἀμέσως ἡ ὀργὴ τοῦ δυστυχῆς κατέπεσεν· ἐσθῆθη ὑπὸ τὴν βρογχὴν ἐκείνην τῶν δακρυῶν τοῦ τέκνου του· ὀρίκη καὶ ἀηδία καθ' ἑαυτοῦ συνέσχε τὴν ψυχὴν του.

Καὶ περιβάλλον διὰ τῆς μήπω νεκρωθείσης χειρός τὰ τέκνα του, συνθλίβων αὐτὰ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῖς ἔλεγον ὀλοφυρόμενος

— Ἀχ παιδιὰ μου! εἶμαι πολὺ κακὸς πατέρας,

ἄχρηστος πατέρας, τὸ βλέπετε. Εἶδεν ἑκεῖ: φτωχὰ πουλιά, πάντα κλεισμένα στὸ κλουβί, δὲν σὰς ἄφησα ὁ ἄθλιος νὰ δοκιμάσετε μιὰ στιγμῆς χαρὰ. Κακόμοιρα δυστυχισμένα παιδιὰ μου, πρέπει νὰ λείψω, δὲν εἶμαι πλήρᾳ γιὰ τίποτα καλὸς.

Καὶ ἐκεῖνα δὲν ἔπαυον νὰ τὸν θωπεύουν, νὰ τὸν φιλοῦν, νὰ τὸν σφίγγουν ἐπὶ τῆς καρδίας των· νὰ τοῦ λέγουν, ὅτι τὸν ἀγαποῦν πολὺ πολὺ, πάντα θὰ τὸν ἀγαποῦν, ἐχόμενα αὐτοῦ μετὰ περιπαθείας, ὡς τροφεροὶ πράσινοι κισσοὶ ἀπὸ νεκρωθέντος κορμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐξήραναν ὁ κεραυνός.

Ἐτράπη πρὸς τὴν πόλιν τὸ θλιβερὸν σύμπλεγμα. Κατὰ τὴν ἐπώδυνον ἐκείνην πορείαν ἐνῶ ἔστησαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κηφισίας, ὅπως ἀνέλθωσι φρονητοῦ ἁμαξίου, μικροῦ δεῖν νὰ τοὺς ποδοπατήσῃ ἁμαξα τρέχουσα ἀπὸ ρυτῆρος, ἡ ὁποία τοὺς περιέβαλε διὰ πυκνοῦ νέφους κονιορτοῦ.

Κεφαλή γυναικὸς προσέβαλεν ἀπὸ τῆς θυρίδος καὶ κραυγὴν ἄλγους σπαρακτικῆς ἔπνιξε τῶν τροχῶν καὶ τῶν ὀπλῶν τῶν ἵππων ὁ κρότος.

Ἡ ἄθλια ἐκείνη, ἐγκαταλειφθεῖσα ὑπὸ τοῦ συνενόχου της, ἐκπεσοῦσα, ἡ γυνὴ αὐτὴ ἢ τρώγουσα τὸν ἄρτον τῆς ἀτιμώσεως, ἡ γυνὴ μὲ τὴν τραγικὴν ψευδοπλουτέλειαν τὴν ὁποίαν ἐξαγοράζει τὸ αἶσχος, ὑπῆρξε σύζυγος τοῦ παραλύτου ἐκείνου, ὑπῆρξε μήτηρ τῶν μικρῶν ἐκείνων ὄρφανῶν.

ΙΘ'.

Ὁ χρόνος ἐξακολουθεῖ κυλίων ἐν τῷ ἀτέρμονι ὠκεανῷ τοῦ ἀπείρου τὰ κύματά του, τὰ ἔτη· καὶ ἐπὶ τῶν κυμάτων αὐτῶν συστρέφει τὸ ναυάγιον τοῦτο τῆς ζωῆς, μέχρις οὗ τὸ ρίψη ἐπὶ τῆς ἐρήμου ἀκτῆς τοῦ μηδενισμοῦ.

Παρῆλθόν τινα ἔτη ἕκτοτε· καὶ ὁ Κίμων Ἀνδρεάδης ζῆ ἀκόμη, μεθ' ὅλην τὴν φοικὴν, μεθ' ὅλην τὴν ἀηδίαν μεθ' ἧς προσβλέπει τὴν ζωὴν καὶ τὰς βδελυγμίας καὶ τὰς ἀτιμίας, τὰς ἀποτελοῦσας τὴν αὐλήν, ἡ ὁποία τὴν περιστοιχίζει.

Ζῆ καὶ σύρεται βαρὺς ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς, ἡ ὁποία τὸν ἔλκει, τὸν ἔλκει ἐπιμόνως. Διότι τὸν φέρουν πρὸς αὐτὴν ὄχι μόνον αἱ θλίψεις του, ἀνώτεραι τῶν δυνάμεων τῆς συντετριμμένης καρδίας του, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνία ἢ φρονέουσα, ἡ σηπεδὼν τοῦ ἀκίνητου ἔλους τῆς ἀεργίας καὶ τῆς ἀπραξίας, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι βυθισμένος, ἡ αὐτοσυνείδησις τοῦ ἐν παντὶ ἀχρήστου ἀνθρώπου.

Καὶ τὰ τέκνα του ὀλίγον τὰ βλέπει, κατὰ τὰς ἐσοτὰς μόνον. Ἡ τελευταία ἐκείνη σκηνὴ κατὰ τὴν ἐξοχικὴν ἐκδρομὴν τῷ ἀφῆκε συναίσθημα τρόμου. Ἐνῶ τὰ λατρεύει, ἐνῶ ἡ στοργὴ των εἶναι ἡ μόνη δρῶσα εἰς τὰ ζηρακμένα χεῖλη τοῦ Προμηθέως τούτου τῆς ὀδύνης, τὰ φεύγει ἐν τούτοις φοβούμενος μὴ τοῖς φέροι δυστυχίαν, καὶ μὴ θέλων νὰ σβύνη τὸν γέλωτα τὸν φαιδρὸν εἰς τὰ χεῖλη των, τῆς καταπτώσεώς του ἢ θεία.

Δὲν εἶναι πλέον ὁ εὐγενὴς τῆς ὀδύνης μάρτυς, ὁ τρεφόμενος ἐν τῇ μονῶσει διὰ τῶν ἀναμνήσεών του. Ἐφ' ὅσον καταρρέει τὸ σῶμα, ἐφ' ὅσον ἀποσυντίθεται ἡ διάνοια, καταπίπτει καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς δειλίαν ταπεινὴν.

Ὅπως φεύγει τοὺς συναδέλφους του, ὅπως κρύπτεται ἀπὸ παντός, ὅστις τὸν ἐγνώρισε πρὶν ἢ τὸν πλήξῃ ἢ ἀτιμώσῃ, φοβούμενος μὴ τὸν παρακολουθήσῃ ἢ ἡχῶ τοῦ σαρκαστικῆς γέλωτος, μεθ' οὗ ἡ κοινωνία περιβάλλει τὴν ἐσχάτην τῶν συμφορῶν, οὕτω φοβεῖται καὶ τὰς ἀναμνήσεις του, οὕτω τρέμει, ὅταν παρατάσσονται πρὸ τῶν κεκμηκότων ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς του.

Καὶ φεύγων αὐτάς, φεύγει τὴν μόνωσιν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ τροφὸς τῶν ἀναμνήσεων· τὴν φεύγει καὶ τὴν φοβεῖται, ὅπως φοβῶνται τὸ σκότος τὰ μικρὰ.

Μὴ δυνάμενος νὰ λησμονήσῃ, καὶ ἐστερημένος ἀφ' ἑτέρου τοῦ θάρρους νὰ ἐνημηθῆται, διώκει τὴν κάρωσιν τοῦ νοῦ, τὴν ἀδράνειαν τῆς ψυχῆς, τῆς αἰσθανομένης καὶ ἀλγούσης, ἐν τῇ οἰνοποσίᾳ.

Αὐτὴ εἶναι ἡ τραγικωτέρα τοῦ βίου του ἐξέλιξις.

Ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν, ἄψογον τὴν περιβολὴν, εὐθυγενῆ, μὲ τὴν διαυγῆ μορφήν τὴν κατοπτρίζουσαν τὴν λεπτὴν διάνοιαν, τὴν ἀβρὰν αὐτοῦ κερδῶσαν, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ συμπλέγματος τῶν οἰνοφλύγων γερόντων τοῦ ὑπογείου οἰνοπωλείου τῆς συνοικίας του, βεβαίως δὲν θὰ ἀναγνωρίσουν τὸν λοχαγὸν Ἀνδρεάδην ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ παραλυτικῆς ἐκείνου μὲ τὰς παρεῖας τὰς ἐξοδικίας, μὲ τὴν βίνα τὴν ἐρυθρὰν, μὲ τοὺς ἐσθεςμένους ὀφθαλμούς.

Εἶναι ἤδη κυρὸς· φέρει ῥυπαρὸν σάκκον, τοῦ ὁποίου τὸ ποτὲ μέλαν χρώμα εἶναι ἤδη πράσινον, ἀποστίλθον ἐκ τῆς τριβῆς, μὲ γλοιώδεις κηλίδας, μὲ τὰς παρυφὰς πολλαχοῦ χαινούσας, ἀνευ κομβίων. Καὶ ἔνδον διαφαίνεται ὁ χιτῶν ἀνοιχτὸς εἰς τὸ στήθος, ἐρρακωμένος, ἀκάθαρτος. Εἰς τὴν περισκελίᾳ του τὴν τετριμμένην, χρωματισμοῦ ἀπροσδιορίστου, θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ μαντεύσῃτε τὴν κυανὴν σκελίαν τοῦ πεζικοῦ. Μόνον τὸ στρατιωτικὸν πιλίκιον ἐξαγγέλλει τί ὑπῆρξε ποτὲ τὸ ἔμφυχον ἐκεῖνο ἐρείπιον, ἑλεεινὸν πιλίκιον, μὲ ἀδιάγνωστα τὰ ψευδόχρυσά του βαθμοῦ του σήματα, ἀπὸ τῶν ὁποίων ἔχει τριβῆ ἢ ἐπιχρύσωσης, μελανοπράσινα ἐκ τῆς σκωρίας τοῦ χαλκοῦ. Τὸ πᾶν ἐν αὐτῷ ἐξαγγέλλει τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐστερημένον πάσης στοργῆς, τὸν ἄνθρωπον ὑπὲρ οὗ οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ ἀρωγός, καὶ ἀντιλήπτωρ, οὐδεμίαν μέριμνα συμπαθείας· τὸν ἄνθρωπον τὸν ἐπιχαίροντα ἀγρίως ἐν τῇ κατρείπῳσίν του, ἡ ὁποία τὸν φέρει πρὸς τὸν μηδενισμόν.

Καὶ πίνει πάντοτε σιωπηλὸς καὶ πάντοτε πίνει τὸ φάρμακον τὸ νηπειθές, τῶν συμφορῶν του, τῶν ἀναμνήσεών του τὸ χλωροφόρμιον. Καὶ διαρρέει ἀηδῶς ἀπὸ τοῦ μύστακος, ἀπὸ τῶν προσχόντων χειλέων τοῦ διεστραμμένου στόματός του, ἀπὸ τῶν τριχῶν τοῦ πώγωνος τοῦ ῥυπαροῦ ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ ὁ ῥητινίτης.

Καὶ ὅμως ὑπάρχουν ἡμέραι, καθ' ἃς οἱ σύντροφοι τῆς καταπτώσεώς του, δὲν τὸν βλέπουν.

Ἡ καρδία του τὸν ὄθει πρὸς τὰ τέκνα του· ἡ διάνοιά του ἐπανίσταται καὶ τὸν ὀδηγεῖ ἐνίοτε πρὸς τὸ παρελθόν του.

Πολλοὶ ἐκλαμβάνουν ὡς ἄνθρωπον ἀναμένοντα χρηματικὴν ἀρωγὴν τὸν παραλύτον ἐκεῖνον, τὸν σύροντα νεκρὸν τὸν δεξιὸν πόδα, τοῦ ὁποίου κίωρεῖται

ἀδρανῆς ἢ δεξιὰ χεῖρ, τὸν ὅτε μὲν στηριζόμενον ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ Ἀρσακείου, ἄλλοτε δὲ παραφυλάττοντα πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἐκπαιδευτηρίου***

Μὴ πρὸς Θεοῦ ἐκτείνετε τὴν χεῖρα εἰς ἐλεημοσύνην πρὸς αὐτόν. Εἶναι πατήρ καὶ ἡ μόνη ἐλεημοσύνη τὴν ὑποῖαν ἀναμένει παρὰ τοῦ Θεοῦ εἶναι νὰ ἐξέλθουν τοῦ κλωβοῦ τὰ κατάκλειστα πτηνά, νὰ τὰ ὀδηγήσουν εἰς περίπατον καὶ ἐν τῷ μακρῷ στίχῳ τῶν κορασιῶν τοῦ Ἀρσακείου ἢ τῶν μαθητῶν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου*** νὰ ἀντικρύσουν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν τέκνων του τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ πατρός καὶ νὰ τῷ μειδιάσουν, μόνον νὰ τῷ μειδιάσουν. Ἀρκεῖ εἰς αὐτόν δι' ἱκανὰς ἡμέρας τὸ μειδιάμα ἐκεῖνο, ἢ λιτὴ αὕτη τῆς καρδίας του τροφή.

Ἄλλὰ σπανίως ἐπιτυγχάνει ἡ προσδοκία του καὶ τότε καρδοκῶν τὴν ὄραν τῆς διασκεδάσεως κατὰ τὴν ὑποῖαν ὁ μικρὸς ἐκεῖνος κόσμος ἐχύνεται εἰς τὴν αὐλήν, χωρὶς νὰ ὀργίζεται διὰ τὰς βαναύσους ἐπιπλήξεις τοῦ θυρωροῦ, προσπαθεῖ νὰ βλέπῃ τὰ τέκνα του διὰ τῆς ἡμιανοικτῆς θύρας. Οἴμοι! Ἐνῶ ἡ φαιδρότης ἐκρήγνυται συνήθως ἀκράτητος μεταξὺ τῶν μικρῶν ἐκείνων ἀνθρώπων, αὐτὸς βλέπει τὰ τέκνα του, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, στηριζόμενα ἐπὶ τῶν δένδρων σιωπηλά, προσβλέποντα τὴν παράφρονα τῶν ὀμηλήκων φαιδρότητα, μὲ βλέμμα περιλυπον, μὲ τὸν λιγανὸν εἰς τὸ στόμα, λαίμαργα πρὸς τὴν εὐθυμίαν ἐκείνην, πρὸς τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην τροφήν τῆς καρδίας, ἢ ὅποια παρετίθετο ἐνώπιόν των, χωρὶς νὰ ἦναι περιορισμένη δι' αὐτά.

Τρυφερά, ἐστερημένα τοῦ θάλαπος τῆς ἐστίας πλάσματα, εἶχον ἤδη ἐπαρκῶς ἀναπτυχθῆ, καὶ ἡ παιδικὴ των διάνοια ἠρέυνα τὸ πρόβλημα τοῦ βίου των, τὸ πρόβλημα τῆς ἐξαφανίσεως τῆς μητρός των, περὶ τῆς ὁποίας ἀπὸ πολλοῦ εἶχον πᾶσαι νὰ πιστεύουν ὅτι ἀπέθανε. Οὐχὶ σπανίως ἔβλεπον γυναῖκα τινά, ἥτις ἐλλοχῶσα μακρόθεν τὰ κατεσκόπευε δειλῆ, περίτρομος, μὴ τολμῶσα νὰ πλησιάσῃ.

Μίαν ἐσπέραν θερινήν, ἐνῶ ἐδείπνουν ἐν τῷ ἐστιατορίῳ τοῦ λυκείου τοῦ Φαιδῶνος, εἶδεν οὗτος γυναῖκα ὠχράν, σκεπασμένην ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, διὰ μελανοῦ σαλίου, ὑπερκύπτουσαν τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου καὶ προσβλέπουσαν αὐτὸν ἀπλήστως. Ἠγέρθη νομίζων, ὅτι δυστυχῆς τις ἐφθόνηε τὴν τροφήν των, ὑπὸ τοὺς σπαραγμοὺς τῆς πείνης. Καὶ κρύφα, ὡς κλέπτῃς, ἔθεσε τεμάχιον κρέατος ἐπὶ τοῦ ἄρτου του καὶ πλησιάσας πρὸς τὸ παράθυρον, ἔτεινε ταῦτα πρὸς τὴν δυστυχῆ. Ἄλλ' αὕτη ἐξέφυγε θρηνοῦσα. Τὴν νύκτα ἐκείνην δὲν ἐκλείσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ Φαιδῶν· ἐπάσχε πολὺ ἀναπολῶν τὴν γυναῖκα αὐτήν, ἀλλ' οὐδέποτε τὴν ἐπικνεῖεν οὔτε αὐτὸς οὔτε ἡ Θάλασσα.

Καὶ ἡ τραγικὴ καταστροφή ἡ ὅποια κατέρριψε τὸν οἶκον των ἐφωτίσθη κατὰ μικρὸν διὰ τοῦ ἐρυθροῦ φωτός, τὸ ὅποιον ἔρριπτε πρὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ βίου των ὁ σαρκασμὸς καὶ ἡ κκεντρέχεια· καὶ ἐβάθυνε κατὰ μικρὸν ἡ διάνοιά των καὶ διέλυε τὴν ἀγλὺν ἥτις ἐκάλυπτε τὰς σκιὰς τῆς θλιβεραῆς τραγωδίας, ἡ ὅποια τὰ κατέστησεν ὄρφανὰ μητρός, ἢ ὅποια συνέτριψε τὸν πατέρα των.

Βλέπων αὐτὰ ὁ πατήρ των οὕτω δυστυχῆ ἀπεχώρει πλέον ἀπηλπισμένος, καὶ ὅτε μὲν ἐκλείετο εἰς τὸ σκοτεινὸν του ὀματίου καὶ ἀποσπῶν ἀπὸ τοῦ γυμνοῦ τοίχου τὰς φωτογραφίας τῶν τέκνων του τὰς κατεφίλει καὶ ἐθρῆνει ἐπὶ ὥρας, ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐπινιγε τὴν ὀδύνην του εἰς μεγαλειτέραν ἐν τῇ οἰνοποσίᾳ ἀποκτῆνωσιν, βαίνων πρὸς τὸ κενὸν τοῦ μηδενισμοῦ γοργότερον, μὲ κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὡς ὁ τυφλὸς πρὸς τὸ χεῖνον ἐνώπιόν του βάραθρον.

Ἐνίοτε πάλιν ἠδύνασθε νὰ τὸν συναντήσετε παρὰ τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ ἀνακτορικοῦ κήπου, συρόμενον πρὸς τὰ στρατιωτικὰ παραπήγματα. Εἶναι τὸ προσκύνημα πρὸς τὰς ἀναμνήσεις τοῦ παλαιοῦ βίου του ὁ περίπατος αὐτός.

Ἐκλέγει πρὸς τοῦτο τὰς ἡμέρας τὰς ἡλιακάς, τὰς ἀπαρμιλλοὺς ἀθηναϊκὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ὁποίας νομίζει τις, ὅτι τὸ φῶς τοῦ ἡλίου αἰωρεῖται ἐν τῷ αἰθέρι εἰς κόριν χρυσῆν.

Σύρεται βραδέως, μετὰ κόπου, καὶ ἐνίοτε ἴσταται ὅπως ἀνακτῆσῃ δυνάμεις. Στηριζόμενος ἐπὶ τῆς βλάβου του στρέφει πρὸς τὰ ὀπίσω, ὡς διὰ νὰ ἀναμετρήσῃ τὴν ὁδὸν τὴν ὅποιαν διήνυσε. Καὶ προσπίπτει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἡ Ἀκρόπολις, πλαισιοῦσα ἄνωθεν τὴν εὐρεῖαν λεωφόρον, ὀλοφώτιστος μὲ τοὺς βράχους τῆς ἰσορούς ἢ ῥοδίζοντας ἐναλλάξ, μὲ χρυσέφυθρον τοῦ Παρθενῶνος τὴν πρόσοψιν βυθισμένων εἰς διαυγῆ κύματα φωτός, ἐνῶ διὰ τῶν χαρσμάτων τῶν ἐνδοξῶν ἐρειπίων θὰ διαρρέουσι, νομίζεις, ὑγρὸν τὸ κυανῶν τοῦ ἀττικῶ στερεώματος. Ἡ γαλήνη τοῦ περιβάλλοντος διεισδύει τότε εἰς τὴν ψυχὴν του καὶ τὸ θάλαπος τὸ ναρκωτικὸν ἐκλύει ἐπὶ πλέον καὶ χαλᾷ τὰς δυνάμεις αὐτοῦ, ἐνῶ φύλλα ξηρὰ ἀποσπώμενα ἀπὸ τὰς λεύκας τῆς δεινδοροστοιχίας, πίπτουν ἐπ' αὐτοῦ συστρεφόμενα.

Ἄλλ' ἀνάγκη νὰ προχωρήσῃ· αὐτὸν ἡ ὄψις ἄλλων ἐντυπώσεων τὸν ἔλκει ἐκεῖ.

Ἐν τῇ λεωφόρῳ ταύτῃ ἐξελίσσεται καὶ ἀναπτύσσεται ὅλη ἡ κίνησις, ὅλος ὁ θόρυβος τῆς ζωῆς τῶν στρατῶνων.

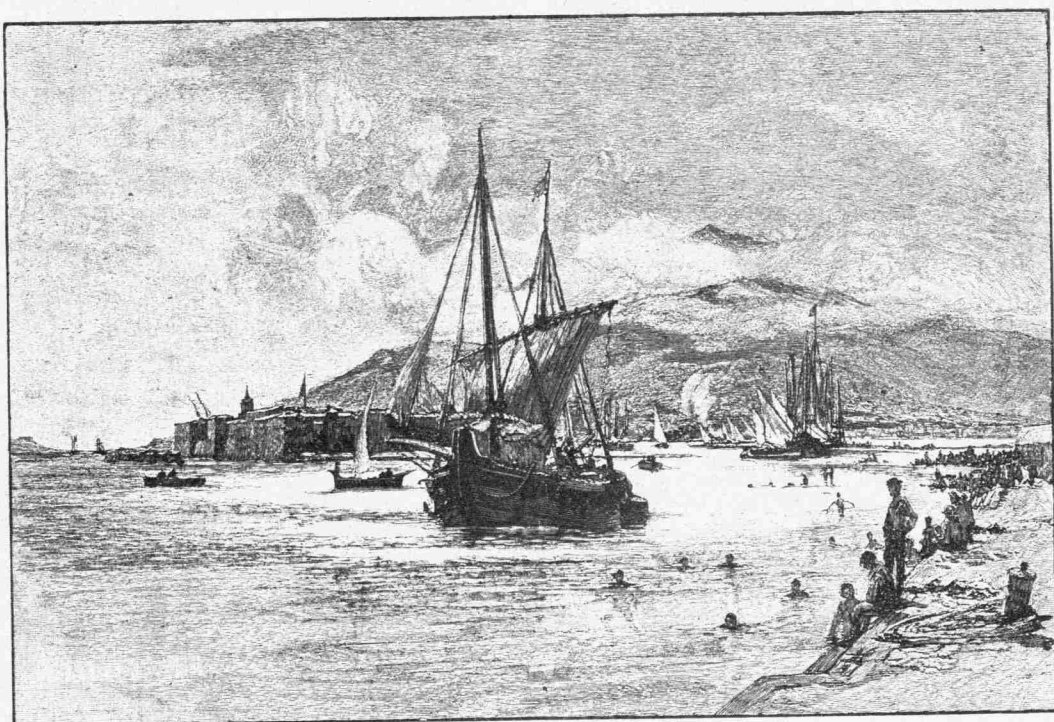
Ἀγγελιαφόροι ἔφιπποι διασταυροῦνται· ἵπποκόμοι ῥυταγωγῶντες ἐτέρους ἵππους. Ἀμαξία σκευαγωγοὶ ἐν διαρκεῖ κινήσει σύρονται ὑπὸ ἐλατῶν μὲ τὰ κυανὰ χιτῶνια. Οἱ νεοσὺλλεκτοὶ ἀσκοῦνται κατὰ μικρὰς ομάδας ἐντὸς τῶν περιβόλων τῶν στρατῶνων, ἐνῶ ἐπὶ τῶν λόφων τῶν πρὸ τῆς Καισαριανῆς ἐξελίσσονται ὀφειδῶς αἱ πυρβολαρχίαι. Ἄλλ' αὐτόν, τῶν ἀνδρῶν τοῦ ὄπλου του αἱ ἀσκήσεις τὸν ἔλκουν καὶ τὸν συγινεοῦν· τοῦ πεζικοῦ τὰ σαλπίσματα τῶν ὁποίων τὰς ὀξείας ἀναπάσεις ἀναπτύσει ἢ ἡγῶ ἐπὶ τῶν κυματοειδῶν γηλόφων τὸν μεθύνουν.

Παρακολουθεῖ μετ' αὔξαντος διαφέροντος τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀσκήσεων καὶ λησμονεῖ ἑαυτὸν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε πρὸς στιγμὴν πιστεύει ὅτι τοῦ λοχαγοῦ ἢ στολῆ κοσμεῖ ἐπὶ τὸ παράλυτον σῶμά του, ὅτι ἔχει ἀκόμη ἀνηρητημένον εἰς τὸ πλευρὸν αὐτοῦ τὸ ξίφος. Ἐχει τότε στιγμὰς σφρίγγους τὸ καταπονημένον πνεῦμά του.

— Ἄ! Αὕτη ἡ κίνησις! τί λάθος· ἀλλ' αὐτὸ δὲν τὸ ἐπιτρέπει ποτὲ ἡ τακτικὴ, ποτέ.

Καὶ ἂν ἡ σκέψις δὲν τὸν ἀνεχαιτίξει, παρ' ὀλί-

Λευκάς

γον να παρέμβη, να ανοίξη συζήτηση μετά του διευθύνοντος τὰς ἀσκήσεις ἀξιωματικῶ.

Παρέκει ἐκτελοῦν γυμνάσια λόγου, ὠραία, κανονικά, ὡς εἰς ἄνθρωπος. Τὸ βαρὺ βῆμα ἐνιαιόν, ἔρρυθμον, πλήττει τὴν γῆν, ὡς τὸ βῆμα ἐνός μόνου ἀνδρός· ἄψογον τὸ παράστημα πάντων, ἡ στάσις ἀνεπίληπτος.

— Ἔτσι μάλιστα! Νὰ μιὰ φορά λεβεντόπαιδα!

Καὶ ἡ ἰσχύρος, ἡ πτωματικὴ φυσιογνωμία του τὴν ὅποιαν προσψαύει, λέγεις, ἀπὸ τοῦδε τοῦ θανάτου ἢ πνοῆ, ζωογονεῖται τότε. Τὸ βλέμμα τὸ ἐσθεσμένον ἀνηβᾷ πρὸς στιγμὴν καὶ σπινθηροβλεῖ· φλόξ ἐνεργείας καὶ ζωῆς διαθέει τὴν μορφήν του καὶ χαίρει καὶ ἐνθουσιᾷ καὶ προσβλέπει τοὺς ἄνδρας ἐκείνους μετὰ τρυφερότητος, μετ' ἀρρήτου στοργῆς.

ᾠ! Ἄν ἠδύνατο πάλιν νὰ ἀναδράμη εἰς τὸ παρελθόν, ἂν ὑπῆρχε μέσον, ἔστω καὶ ἡμέρας μόνον ἂν ἐπρόκειτο νὰ ζήσει, νὰ κατελάβανε τὴν θέσιν τοῦ μικροῦ ἐκείνου δεκανέως, τοῦ καταφόρτου μὲ τὸν ὄπλισμόν καὶ τὸν γιλιὸν τὸν βαρὺν μὲ τὸ μονάκριβον ἐκεῖνο κίτρινον σειρήτιον ἐπὶ τῶν χειρῶν.

Ἐπῆρξε καὶ αὐτὸς στρατιώτης, ὑπῆρξε δεκανεύς. Καὶ ἔκρινε σκληρὰν τὴν ζωὴν τὴν τότε, ἀφόρητον ἐν τῷ μέσῳ τῶν πικριῶν τοῦ στρατῶνος. Καὶ ὅμως θὰ ἀντήλλασε χαρμῶσύνως τὸ ὑπολοιπὸν τοῦ βίου του πρὸς μιὰν μόνην ἡμέραν, ἂν ὑπῆρχε τρόπος νὰ παλινδρομήσῃ πρὸς τὸ παρελθόν ἐκεῖνο, ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξηλείφετο ὅλη ἡ κατόπιν ὑπαρξίς του, νὰ ἐπουροπολῶντο εἰς σποδὸν αἱ μελαναὶ σελίδες της, νὰ ἐκρημνίζετο εἰς τὸν βαθὺν τῆς λήθης Καϊάδαν ἡ μνήμη της ἢ ἀπαισία.

Ἄλλοτε πάλιν ἠδύνασθε νὰ τὸν συναντήσετε συρόμενον ἐξωθεν τοῦ φρουραρχείου κατὰ τὴν ὥραν

τῆς ἀλλαγῆς τῶν φρουρῶν. Ἡ μουσικὴ παιανίζει τὸν ἐνθουσιώδη, τὸν ἀρρενωπὸν εἰς τὴν Κυανόλευκον ὕμνον. Ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς διμοιρίας ἀξιωματικὸς ὑφώνει τὴν γυμνὴν τοῦ ξίφους λεπίδα, ὡς πρὸς ὄραον ἐσχάτης θυσίας εἰς προστασίαν τοῦ ἁγίου Ἐμβλήματος τῆς Πατρίδος. Παρουσιάζουν τὰ ὄπλα αἱ ἄνδρες τῆς διμοιρίας. Καὶ αὐτὸς, ὅστις εἶχε συρθῆ ἐκεῖ διὰ νὰ ἐνωτισθῆ τῆς ἀρρενωποῦ ἐκείνης ἀρμονίας, ἀποκαλύπτεται μέχρις ἐδάφους μετ' εὐλαθείας ἱερᾶς, καὶ κύπτει, κύπτει ἐφ' ὅσον ἐπιτρέπει τὸ παράλυτον σῶμα του ἐν συναισθήματι τραγικῆς φοίκης, ἐνῶ ὁ σημασιφόρος, ὑπερήφανος κρατεῖ ὑψηλὰ τὸν χρυσιζόντα Σταυρόν, ὡς ὁ ἱερεὺς τὰ Ἄχραντα Μυστήρια, ἐνῶ φρίσσουν ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς αἴρας αἱ πτωχαὶ τῆς αἰ κροσσῶται.

Τελευταῖον μιὰν ἡμέραν, ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οἶκόν του μάλλον ἄπειλις ἀπὸ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου τοῦ Φαίδωνος, εὔρε γυναῖκά τινα, ἥτις τὸν ἀνέμενε.

Ἦτο, εἶπε, νοσοκόμος τοῦ νοσοκομείου ἢ Ἐλπίς. Καὶ δὲν ἐβάσταζε ἡ καρδιά της νὰ μὴν κάμη τὸ θέλημα μιᾶς δυστυχισμένης ἀμαρτωλῆς, ὅπου ἐξεψύχησε χθὲς στὸ νοσοκομεῖο.

Ἐρρίγησεν ὁ Κίμων ἄμα ἤκουσε τοὺς λόγους τούτους καὶ κλονιζόμενος κατέπεσεν ἐπὶ καθίσματος.

— Λέγε, τῆ εἶπε, καλὴ γυναῖκα· σὲ ἀκούω, ὅ τι κ' ἂν εἶχες νὰ μοῦ πῆς.

— Λίγα πράγματα ἔχω νὰ σὰς πῶ, Κύριε. Δὲν εἶναι μὴνας ὅπου ἡ ἀστυνομία εἶχε φέρει, καταλαβαίνετε ἀπὸ ποιά μέρη, μιὰ δυστυχισμένη, στὸ ἔσχατο στάδιο τῆς φθίσεως. — Δυὸ μέρας πρὶν ξεψυχῆσῃ μου εἶπε τὸ ὄνομά σας καὶ ποῦ βρῖσκασθε.

Νά πῶς νά τόν εὐρῆς, μοῦ εἶπε μέ σβυσμένη φωνή, κρατώντας με ἀπό τὰ χέρια, ἐνῶ ἐκυλούσαν ἀπό τὰ γουδιασμένα μάτια της τὰ δάκρυα, καί νά τοῦ πῆς, ἂν θέλη νά συχωρέση τήν ψυχή μου. Πές του πῶς φεύγω μέ τήν ἐλπίδα, πῶς ἂν μέ συχωρέση αὐτός, θά μέ συχωρέση καί ὁ Θεός, ποῦ ξέρει ἂν ἐπλήρωσα σ' αὐτό τό κόσμον τό κακούρημά μου, ποῦ γνωρίζει μέ ποιαῖς παχίδες, μέ εἶχαν ξεγλυ-στρίση στό κακό. Ζήτησέ του, μοῦ εἶπε, ἔτσι νά ᾄῃς καλό, καί μιὰ ἄλλη χάρι. Δέν ξέρεις ἐσύ, τί καρδιά εἶναι ὁ ἄντρας μου, ὁ ἄντρας ποῦ τόν ἔσβυσα ἐγώ· καί θά τήν κάνη αὐτή τή χάρι στήν ἀμαρτωλή τήν πεθαμένη. Τῶν παιδιῶν μας, ἂν δέν τοὺς εἶπε ἀκόμα τίποτα, ἄς τοὺς κρύψῃ τί μάννα εἶχαν· θά πάω μέ πολύ πλειό πικρό παράπονο, ἂν ξέρω πῶς μέ καταριῶνται τὰ παιδιά μου. Ἄς μὴ τό ξέ-ρουν. Γιατί μπορεῖ νά τὰ ἀκούση αὐτά ὁ Θεός, ἂν τοῦ ζητοῦν καμμιὰ φορά τό συχώριο τῆς μάννας τους. Νά μὴ μοῦ τό ἀρνηθῇ πές του, αὐτό τό χα-τῆρι. Πές του ἀκόμα νά θυμηθῇ πῶς ἐστάθηκα φρό-νιμη μάννα ἢ δυστυχισμένη ἐγώ, γιατί πολλαῖς φοραῖς μοῦ ἦρθε βολικά, νά τὰ πιάσω ἀπό τό χέρι, νά τὰ φιλήσω, νά τοὺς πῶ, πῶς εἶμαι μάννα τους, πῶς τὰ γέννησα. Ἄλλὰ ἐστάθηκα φρόνιμη μάννα καί δέν τό ἄκαμα. Ἀπό μακρὰ μανάχα πολύ μα-κρὰ τὰ ἐβλεπα καί δέν τὰ ἐβλεπα τὰ παιδιά μου· γιατί χώρια ποῦ δέν ἐζύγονα κοντά τους, ἔτρεχαν πολύ τὰ μάτια μου κάθε φορά ποῦ τὰ ξάνοιγα. Τό Φαίδωνάκη μανάχα τό εἶδα μιὰ φορά, κοντά, κοντά, ποῦ μέ ζύγωσε τό πουλάκι μου γιά νά μοῦ δώση ἓνα κομματί ψωμί. Τί ὄμορφος ποῦ εἶναι ὁ Φαίδων μου! Ἄλλὰ τῇ Θαλίτσα μου δέ μοῦ ἔδωκε ὁ Θεός τήν εὐκαιρία νά τῇ δῶ ἀπό κοντά. Τώρα ποῦ πολεμῶ νά τὰ βλέπω μέ τῆς ψυχῆς μου τὰ μάτια πολύ θολά τῇ βλέπω τῇ Θαλίτσα μου. Ἄς ἦναι! ποιός ξέρει, ἂν δέν θά ἦταν φόβος μὴν κολλήσῃ τήν ἀτι-μία μου τό κοριτζάκι μου.

Αὐτά μοῦ εἶπε, Κύριε. Τήν ἄλλη μέρα ἦταν ὄλο παραλαλητό. Τίποτα δέν καταλάβαινα ἀπό τὰ λόγια της. Ὅλο τό ὄνομά σας ἐγύριζε στό στόμα της καί τό ὄνομα τῶν παιδιῶν της. Ἐλεγε καί πῶς εἶχε μάννα κ' ἀδερφή στά ξένα, καί τῆς ἐκράζε κ' αὐταῖς, μαζί μέ σᾶς.

Τότε ὁ Κίμων, ὄλοσφύρμενος, εὐχαριστῶ, εἶπε, καλή γυναῖκα, ὅπου ἦρθε. Σέ εὐχαριστῶ πολύ. Θά ἔρθω ἀμέσως στό νοσοκομεῖο. Γιατί νά μὴν τήν ἰδῶ πρὶν ξεψυχήσῃ αὐτή τῇ δυστυχισμένη;

— Ἄ! Κύριε, τί νᾶρθετε τώρα νά κάμετε; Τι-ποτα δέν θά βρῆτε ἐκεῖ. Αὐτή ἡ ἀθλία δέν εἶχε κανένα νά ζητήσῃ τό λειψανό της καί ἔτσι τό ἐπῆ-ραν εἰς τό ἀνατομεῖο.

— Ἄχ! Κακό πολύ μοῦ ἔκανε, καλή γυναῖκα, ὅπου δέν ἦρθε ἐγκαίρως. Πολύ κακό. Ἦξερα ἐγώ τί ἔπρεπε νά κάμω. — Καί ἐξηκολούθει κλαίων.

— Ἐχετε δίκαιο, Κύριε. Ἄλλὰ δέν ἤμποροῦσα νά τό κάμω. Μοῦ τό εἶχεν ἀπηγορεύσει, μέ ὄρκο στήν ψυχή μου. Καί τό φορικτότερο, ὅπου ἐγνωρίζε πια τύχη ἐπερίμενε τό λειψανό της.

— Τό ἤθελα καί γώ, ἀκούς ἐκεῖ; μοῦ εἶπε, νά ἀποκτήσω οὐδὲ πῆγες γῆς, ἴσως κ' ἤρχονταν καμ-

μιὰ φορά νά ἀνάψουν κανένα κεράκι τὰ παιδιά μου. Ἄλλὰ δέν εἶναι γιά μένα τέτοια θεϊκή χάρι. Δέν εἶμαι ἄξια νά μέ θάψῃ ὁ Κίμων.

Τοῦτο ἦτο διὰ τόν Κίμωνά τὸ τελευταῖον πλῆγ-μα. Ἐκτοτε ἐγένετο ἔτι μᾶλλον μισάνθρωπος καί ἀπομονωτικός. Ἐκλείσθη εἰς τήν οἰκίαν του· καί ἐνῶ δέν κατῆλθε πλέον εἰς τό οἶνοπωλεῖον, μόνος, ἐσκυμμένος ἐπὶ τῆς τραπέζης του, ἔπνιγεν ἐν τῇ οἶ-νοποσίᾳ τό ἄλγος του, ἐνέκρονον ἐν τῇ ἀποκτηνώ-σει τήν μνήμη· του.

[Ἔπεται συνέχεια]

EMMANΟΥΗΛ Σ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

Θ Ε Σ Σ Α Λ Ι Κ Α ¹

Κοιμήθέντες ἐν τῇ Μονῇ, τῇ ἐπομένῃ ἀνήλθο-μεν τῇ 7 1/2, καί περὶ τὴν 8 1/2 ἤλθομεν εἰς Πόρ-ταν, καί ἐκεῖθεν εἰς Πόρτα-Παναγιάν πάλιν, ὁπό-θεν ἤρξάμεθα μετὰ μικρὸν ἀναρριχώμενοι πρὸς τὸν ὑπερκείμενον Κόζικκαν, ἵνα πορευθῶμεν εἰς τὴν Μονὴν τοῦ ἁγίου Βησσαρίωνος, ἢ Δουσίκου. Ὅδός ἀνάγτης καί ἀποτομωτάτη καί σκολιὰ ἄγει εὐθὺ πρὸς τὸ ὄρος διὰ δάσους δρυῶν καί πρίνων καί που-δὲ καί κραινιῶν καί τινος καστανέας· ὁ μόχθος καί κάματος, ὃν ὑφίσταται ὁ ὁδοιπόρος, ἀμείβεται ἰκα-νῶς ἐκ τοῦ ἐξαισίου ὄράματός, ὅπερ ἀποκαλύπτει-ται πρὸ αὐτοῦ· ἀνωθεν μὲν αἰωροῦνται ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ὡς οὐρανομήκειες προήνες αἱ κορυφαὶ τοῦ Κόζικκα κατάφυτοι ἐξ ἐλατῶν καί δρυῶν, ἀριστερᾷ ὁ βουνός τῆς Γούρας, κάτωθι τὰ χωρία Πόρτα καί Πόρτα-Παναγιὰ καί ὁ περίφημος Ναός, οὐ αἰ ὕε-λοι τῶν θυρίδων τοῦ τροῦλλου ἀντανακλώσι θαυ-μασίως τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου ὡς ἀστέρες ἐν τῷ στερεώματι, καί γέφυρα μονότοξος ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς διασφάγος, καί εἰς τὸ βάθος ἡ Πίνδος αἰδημόνως προκαλυπτομένη τὸν Κόζικκαν ὡσεὶ ἐμπροσθοφυ-λακίαν εἰς τὸ ἀναπεπταμένον καί εὐρὺ Θεσσαλικὸν πεδῖον, ἧς ἡ μὲν ἐκεῖ κορυφή μεγαλοπρεπῶς αἰρο-μένη εἶνε μιστὴ παντοίων δένδρων, μάλιστα δὲ ὀ-ξυῶν καί ἐλατῶν, αἱ δὲ ὑπώρειαι ἠρέμα ἐπικλινεῖς πρὸς τὴν βᾶσιν περιλαμβάνουσι κόμας τοῦ δήμου Αἰθίων συνδένδρους καί λῆια καί λειμώνας περιρ-ύτους καί εὐθλασεστάτους.

Μετὰ ὠριαίαν δὲ σχεδὸν ἄνοδον ἀνήλθομεν εἰς ὄροπέδιον, ἔνθα ἐν τῷ μέσῳ φύσεως ζωηρᾶς καί δάσους ἀγρίων τε καί ὀπωροφόρων δένδρων καί κή-πων καταρδεύτων ἐγείρεται μεγαλοπρεπῆς καί ἀπέ-ραντος ἡ Μονὴ συγκειμένη ἐκ περιβόλου ὕψους 30 ἕως 40 ποδῶν, ἐνῶ ὑπάρχουσι 300 περίπου κέλ-λαι καί ἐν τῷ μέσῳ ὁ ναός· εἰσὶ δὲ περυσευμένα καί τινα δένδρα ἐντός καί τις κυπάρισσος ὕψουται ὑπὲρ τὸν ναόν καί δύο κρήναι διαχυεστάτου καί ψυ-χροτάτου ὕδατος περιρροῦσιν ἐμπροσθεν τε καί ὀπι-σθεν αὐτόν. Ἡ ἄνοδος εἰς τὴν Μονὴν γίνεται ἢ διὰ δικτύου, ὡς καί ἐν Μετεώροις, ἢ δι' αἰωρομένης κλίμακος ἀγούσης εἰς τινα θυρίδα ἐν τῇ Μονῇ· διότι

¹ Τέλος· ἴδε σελ. 332.